

Aanleg vispassage langs de Molenplas in Stevensweert 'Verlengde Oude Maas' Online informatie avond 23 maart 2021

Dinsdag 23 maart 2021 vond de informatiebijeenkomst plaats voor de aanleg van de vispassage langs de Molen- en Biltplas in Stevensweert. Hierbij waren 39 deelnemers aanwezig. Tijdens de bijeenkomst zijn de aanleiding en het doel van dit project toegelicht en is uitgelegd hoe dit project wordt vormgegeven.

Dhr. Arnold Jansen, lid van het Dagelijks Bestuur van Waterschap Limburg, opende de avond. Vervolgens heeft dhr. Roel Pluijmen van adviesbureau Geonius het project toegelicht met een presentatie. Hierna was er ruimte voor vragen, waarbij vanuit verschillende expertises iemand aanwezig was om deze vragen te beantwoorden. Vervolgens gaf dhr. Roland Gasthuizen van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland nog een korte presentatie over andere projecten die zijn gepland in de nabije omgeving. Dhr. Arnold Jansen heeft de avond weer afgesloten.

Gestelde vragen en antwoorden

Vraag 1

De afkalving van de bestaande beek (Molenbeek van Echt) geeft ecologische waarde voor bijvoorbeeld graafbijen en ijsvogels. Blijven er wel stijlwallen behouden?

Antwoord (projectleider Geonius): De kruising van de nieuw aan te leggen vispassage 'Verlengde Oude Maas' met de Molenbeek van Echt wordt met een aquaduct aangelegd. We willen de ecologische waarde zeker behouden en waar het kan terugbrengen. Op dit moment onderzoeken we waar we dit soort specifieke voorzieningen zoals stijlwallen kunnen aanbrengen. We gaan dus nog kijken waar dit wel kan.

Antwoord (bestuurslid): Met de aanleg van de vispassage 'Verlengde Oude Maas' komen er ook aan twee kanten 2 km oever bij, dat is meer dan dat er nu is.

Toelichting op de vraag: Het gaat hier over een klein specifiek stukje van stijlwallen van 3-4 meter hoog met een zuid georiënteerde ijsvogel erin. Het is dus een dusdanig specifiek ecologisch stuk waarvan het zonde is als dit verloren gaat. Dit is het stuk lopende vanaf de parkeerplaats en de bestaande brug over de beek, een meter of 10/15 naar de weg toe.

Antwoord (coördinator Natuurmonumenten): Dit is een stukje van de Echtermolenbeek die de plas instroomt. Dit is voorbij de duiker die gemaakt wordt. Het zou wel wat dynamiekvermindering kunnen betekenen.

Antwoord (bestuurslid): We nemen dit mee in het plan.

Vraag 2

Wordt er een omleidingsroute gemaakt voor wandelaars? Het knopenlopen en een route van Water Wandel Wereld liggen hier. Wellicht kunnen jullie contact opnemen met het routebureau Noord- en Midden Limburg.

Antwoord (omgevingsmanager): Dank voor de suggestie, dit nemen we mee.

Vraag 3

Kunnen er geen stapstenen in plaats van bruggen worden geplaatst? Deze stapstenen zijn erg populair en hebben minder onderhoud nodig.

Antwoord (coördinator Natuurmonumenten): Dit is niet mogelijk aangezien het de vispassage te veel stremt.

Dat geeft toch ook meer diversiteit?

Antwoord (technisch manager): Klopt, maar het zorgt ook voor een ontregeling in de vispassage. Hoe meer objecten hierin, hoe meer kans dat deze niet goed functioneert.

Vraag 4

Hoe komt het dwarsprofiel van de nieuwe beek eruit te zien? Komt er een onderhoudspad naast de beek?

Antwoord (technisch manager): Ook deze beek moeten we onderhouden. Na een aantal jaar gaan er riet en andere water- en bodemplanten in de beek groeien. De beek moet bereikbaar zijn voor onderhoud maar er hoeft niet aan twee zijden een onderhoudspad te komen. Wel moet de beek vanaf één kant bereikbaar zijn. Die kant wordt ingericht zoals het gebied nu ook is ingericht door Natuurmonumenten. Het hoeft dus niet kaal te worden, er mogen best wat bomen en struiken staan.

Wat wordt precies de diepte van de vispassage en hoe hoog komt het onderhoudspad?

Antwoord (projectleider Geonius): De beek zelf is gemiddeld 1,5 tot 2 meter diep ten opzichte van het huidige maaiveld. De oevers variëren van ongeveer 1, 2 en 3 meter en de bereikbaarheidsstrook ligt op het huidige maaiveld. We gaan dus geen dijken of iets dergelijks realiseren om onderhoud te kunnen doen.

Vraag 5

Wat gebeurt er met de 'oude' vistrappen die 11 jaar geleden zijn aangelegd? Blijft daar voldoende water stromen?

Antwoord (hydroloog): In de nieuwe situatie komt er een waterverdeling tussen de oude beek, de omleidingsbeek en de Molenplas. Bij de lage afvoeren op de Geleenbeek Oude Maas gaat ongeveer een kwart van het water de nieuwe omleidingsbeek in, en driekwart gaat ook nog de loop volgen. Dit gaat dus gewoon de Biltplas en Molenplas in. Dit om het peil van de plassen te garanderen. Een mooie waterverdeling tussen beide takken wordt dus geborgd in dit project.

Vraag 6

Aan welke zijde worden de werkzaamheden gestart? Wij hebben vanuit onze recreatie veel last van alle werkzaamheden die er steeds zijn en willen niet dat deze in het hoogseizoen (vanaf april) plaatsvinden. Wij geven ook de voorkeur aan het beginnen aan de Noordkant. Vanaf 1 oktober is het einde van het hoogseizoen, dan ervaren we het minste last ervan.

Antwoord (technisch manager): We willen de aannemer veel ruimte geven om zelf een planning te maken. Daarbij hebben we nog geen exacte planning. Het kappen van de bomen bij de brug bij Stevensweert, staat wel vooraan in de planning.

Antwoord (bestuurslid): We willen beginnen in het najaar en ervoor zorgen dat we in het voorjaar klaar zijn. Ook in verband met het broedseizoen van vogel, dan gelden er restricties.

Vraag 7

Moet ik denken aan een vismigratievoorziening zoals bij de bovenste Molen in Mechelen? Deze begint vrij diep en wordt steeds minder diep.

Antwoord (hydroloog): De vispassage ziet eruit als een beek, het wordt geen kunstmatig geheel. Deze wordt inderdaad ook steeds minder diep.

Vraag 8

Hoe diep is de omleidingsbeek gemiddeld?

Antwoord (hydroloog): Het uitgangspunt is 30-35 centimeter. Dit is de hoogte van het water die geschikt is voor de vissoorten waar deze beek voor bedoeld is.

Is dit niet vrij weinig voor de vissen?

Antwoord (ecoloog): We hebben gekeken naar de vissen die we graag willen laten passeren in deze beek. Daar hebben we de omleidingsbeek op gedimensioneerd. Deze is precies voor deze vissen ingericht, dus ook wat diepte betreft.

Vraag 9

Is er al meer bekend over aanbestedingsprocedure/planning?

Antwoord (omgevingsmanager): De aanbesteding staat nog niet online, deze zijn we nog aan het voorbereiden.

Antwoord (technisch manager): De geplande uitvoeringsdatum staat op begin september. De aanbestedingsprocedure zal voor de zomer (juni/juli) starten. Dit zal via de gebruikelijke media worden gedeeld.

Vraag 10

Is er al bekend welke vispassage gebruikt wordt?

Antwoord (bestuurslid): De huidige vispassage wordt niet gewijzigd.

Antwoord (technisch manager): Klopt. Er wordt alleen een omleidingsbeek gegraven, deze functioneert als vispassage. Hier hoeven geen drempels in te worden gemaakt. We hebben genoeg lengte en breedte om het zonder waternaltes te maken.

Vraag 11

Zijn jullie niet bang dat de waterteunisbloem de nieuwe beek zal gaan overgroeien?

Antwoord (ecoloog): Daar zijn we wel bang voor inderdaad. Naast de waterteunisbloem hebben we ook nog bevers die in de plas wonen en graag dammen bouwen. We moeten met het onderhoud zorgen dat de vispassage te passeren blijft voor vissen.

Een waterhoogte van 30-35 centimeter is vrij laag. Is er rekening mee gehouden dat de beek niet droog komt te staan gedurende de zomer?

Antwoord (hydroloog): Ja, we hebben een vrij constante waterafstroom in de omleidingsbeek. De watervoerendheid van deze beek is geborgd dus we maken ons hier geen zorgen over.

Vraag 12

Wordt de vrijkomende grond in het gebied verwerkt, of via de weg afgevoerd? Wie heeft er last van wanneer deze wordt afgevoerd en waar gaat de grond dan naartoe?

Antwoord (projectleider Geonius): Hier zijn we nog naar aan het kijken. Een derde hebben we nodig voor de realisatie van het ontwerp, voor de overige grond zoeken we nog een bestemming. Transport over de weg heeft niet onze voorkeur, maar dit moeten we nog verder uitwerken.

Vraag 13

In aanvulling. Ik vermoed dat vismigratie niet elke dag plaatsvindt, maar met name in het voor- en najaar. Periodiek droogvallen zal dus voor migratie niet direct leiden tot een probleem. Ik wordt graag verbeterd als dit onjuist is.

Antwoord (ecoloog): Dat klopt. De vismigratie gebeurt gedurende het hele jaar, maar met name in het voor- en najaar. We streven ernaar de vispassage het hele jaar te laten functioneren.

Vraag 14

Is het probleem met de vervuiling door kleine stukjes plastic bij de Molenplas opgelost?

Antwoord (bestuurslid): Ik weet dat hier werk van is gemaakt. De oorzaak ligt bij de lozers van het water, niet vanuit de zuivering. Het antwoord op deze vraag zullen we schriftelijk toelichten.

Toelichting:

Naar aanleiding van overstort van afvalwater is er plastic in de Molenplas terecht gekomen. De oorzaak ligt bij de lozers van het water. Veel van de plastic is door de waterzuivering eruit gehaald. Door het hoogwater in 2019 is plastic dat aan en op de oevers lag van de Molenplas opnieuw uitgespoeld. Er zijn diverse schoonmaak- en opruimacties geweest.

Vraag 15

Het wordt een aanbesteding op laagste prijs mogen we aannemen omdat een aanbestedingsproces wordt genoemd van enkel 6 weken?

Antwoord (bestuurslid): Dit is erg voorbarig om zo te stellen. Zoals aangegeven wordt de aanbestedingsprocedure nog voorbereidt.

Vraag 16

Zou er met een kano of kajak gevaren mogen worden over de vispassage ?

Antwoord (coördinator Natuurmonumenten): Ik verwacht dat de kans zeer klein is dat daar vanuit Natuurmonumenten toestemming voor gegeven wordt.

Vraag 17

In de zomer zie je vaak dat de runderen in de beek gaan staan voor verkoeling. Geeft dit geen schade aan de omleidingsbeek?

Antwoord (technisch manager): We hebben vooraf nagedacht over de intensiteit van beheer en onderhoud van de omleidingsbeek. Op het moment dat de beek afkalft of dicht raakt door kalveren moeten we dit herstellen. We proberen de runderen te sturen door het maken van voordes. Een voorde is een doorwaadbare plek door de beek. Hier zijn de oevers expres wat flauwer, zodat de dieren gecontroleerd op sommige plaatsen de beek oversteken. Mochten ze toch schade aanrichten dan moeten we hier herstelwerkzaamheden uitvoeren.

Vraag 18

Komt er bodembedekking op de bodem van de plas te liggen?

Antwoord (projectleider Geonius): Nee, in principe niet. Er is een klein stukje waar we kleibekleding maken, verder niet. Waar nodig wordt wel het bentonietscherm tussen de twee plassen en het kanaal hersteld.